

Kompensation enligt artikel 7 i EU-förordningen nr 261/2004 på grund av inställd flygning. En passagerare har rest från ett EU-land till ett icke EU-land, med mellanlandning utanför EU. Den andra sträckan ställdes in. Samma lufttrafikföretag utförde båda transporterna. Förutsättningarna enligt artikel 3 är uppfyllda och förordningen är tillämplig.

Beslut 2018-05-22; 2017-03049

AF och hans medpassagerare begärde kompensation med 600 euro per person enligt EU-förordning 261/2004. De begärde också ersättning med 174 euro avseende extra kostnader för mat och andra nödvändiga inköp. – De skulle flyga med flygbolaget från Arlanda till Entebbe med mellanlandning i Istanbul. I Istanbul ställdes flygningen till Entebbe in. De anlände mer än fyra timmar försenade till Entebbe.

Flygbolaget medgav att betala 174 euro för extra kostnader men motsatte sig kravet i övrigt. – Anslutningsflygningen i Istanbul ställdes in på grund av dåligt väder. Snöfallet förde med sig att många flygningar ställdes in. Eftersom den inställda flygningen orsakades av extraordinära omständigheter utgår inte någon kompensation enligt förordningen. Passagerarna fick mat och hotell under väntan på närmast tillgängliga flygning i enlighet med EU-förordningen.

Allmänna reklamationsnämnden, i utökad sammansättning, gjorde följande bedömning.

Är EU-förordning 261/2004 tillämplig?

En första fråga är om EU-förordning 261/2004¹ är tillämplig i ärendet. Enligt artikel 3 ska förordningen tillämpas på, såvitt nu är i fråga, passagerare som reser från en flygplats i en medlemsstat. Detta ska gälla under förutsättning att passageraren har en bekräftad platsreservation på *den berörda flygningen*.

Den resa som tvisten gäller innehöll en flygtransport som bestod av två led, först från Arlanda till Istanbul och därefter från Istanbul till Entebbe.

I ärendet är klarlagt att passagerarna har rest med flygbolaget från Arlanda flygplats i Sverige. De har alltså rest från en flygplats i en EU-stat. Att flygtransporten på sträckan Istanbul – Entebbe inte kom att utföras berodde emellertid inte på något som inträffade under flygtransporten från Arlanda till Istanbul utan enbart på förhållanden hänförliga till den delsträcka som inte utfördes. Avgörande för om EU-förordningen är tillämplig på den inställda flygtransporten är därför om flygtransporten från Arlanda till Entebbe ska uppfattas som en enda flygning eller om transporten från Arlanda till Istanbul utgör en flygning och transporten från Istanbul till Entebbe en annan flygning.

---

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 261/2004 av den 11 februari 2004 om fastställande av gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar och om upphävande av förordning (EEG) nr 295/91.

Begreppet flygning används på flera håll i EU-förordningen. Någon definition av begreppet finns dock inte i förordningen. Detta har tydligen uppfattats som en brist, eftersom EU-kommissionen i ett pågående arbete med att revidera förordningen har föreslagit att en sådan definition ska införas. Enligt kommissionens förslag till ändringar i förordningen ska med flygning förstås en ”lufttransport mellan två flygplatser, varvid uppehåll under resan som görs av enbart tekniska eller operativa skäl inte ska beaktas”.²

Svea hovrätt har ansett att EU-förordningen är tillämplig när en resenär rest från en flygplats inom en EU-stat till en flygplats utanför EU med mellanlandning utanför EU, trots att den försening som drabbat resenären uppstått på den delsträcka som gick mellan de båda flygplatserna utanför EU.³

EU-domstolen har slagit fast att eftersom det i förordningen inte finns någon definition av begreppet flygning ska begreppet tolkas mot bakgrund av samtliga bestämmelser i förordningen och det eftersträfvade syftet med förordningen.⁴ Av punkt 4 i preambeln till EU-förordningen framgår att syftet med förordningen är att stärka passagerarnas rättigheter och att se till att lufttrafikföretagen ska kunna verka under lika villkor på en liberaliserad marknad. I domen uttalar domstolen vidare att med begreppet flygning i EU-förordningens mening ska förstås huvudsakligen en lufttransport som kan anses som en ”enhet” och som utförs av ett lufttrafikföretag som bestämmer sin färdväg.

Nämnden har i ett vägledande beslut i ärende 2017-05137 konstaterat att passagerare som flyger mellan Sverige och en flygplats utanför EU skulle kunna komma att behandlas olika vid förseningar beroende på om mellanlandning sker utanför EU eller inte, om man skulle anse att varje delsträcka på en sådan flygtransport skulle vara en flygning för sig. Om förseningen i mellanlandningsfallet beror på händelser på den slutliga destinationsflygplatsen, skulle de passagerare som flyger utan mellanlandning få kompensation enligt EU-förordningen (förutsatt att förutsättningarna för det i övrigt är uppfyllda) medan passagerare som flyger med mellanlandning inte skulle få någon kompensation. Ett sådant synsätt skulle innebära att likabehandlingsprincipen frångås. Eftersom de lufttrafikföretag som flyger direkt från en EU-stat till slutdestinationen i hög utsträckning är EG-lufttrafikföretag skulle det missgynna dessa i förhållande till lufttrafikföretag som är hemmahörande i stater på mellanlandningsorter. Det skulle innebära att företagen inte kan verka under lika villkor. Som anförts i nämndens beslut i ärende 2017-05137 talar det anförda för att anse att med begreppet flygning ska förstås hela transporten mellan den första avreseflygplatsen och den slutliga destinationen oavsett om flygtransporten går med direktflyg eller med en mellanlandning. Detta synes också – såvitt gäller förseningar – harmoniera med synsättet att en försening ska bedömas i förhållande till tidtabellsenlig ankomsttid till den slutliga destinationsflygplatsen. Att begreppet flygning ges en sådan tolkning ligger även i linje med EU-förordningens övergripande syfte att stärka flygpassagerarnas rättigheter.

---

² 2013/0072 COD.

³ Svea hovrätts dom den 7 mars 2017 i mål FT 7211-16.

⁴ EU-domstolens dom den 10 juli 2008 i mål C-173/07.

Som nämnden konstaterat i ärende 2017-05137 är en förutsättning för att flera delsträckor ska betraktas som en enda flygning att det är ett och samma lufttrafikföretag som utför transportererna på alla delsträckorna. I det nu aktuella fallet utfördes transportererna på båda delsträckorna av flygbolaget.

Nämnden anser därför att med begreppet flygning ska i det nu aktuella ärendet förstås hela flygtransporten mellan Stockholm och Entebbe, trots att det skett en mellanlandning i Istanbul. Det innebär att EU-förordningen är tillämplig på den transporten, trots att transporten på den sista delsträckan mellan Istanbul och Entebbe ställts in på grund av omständigheter som hänfört sig enbart till den delsträckan.

Har passagerarna rätt till kompensation?

Enligt EU-förordning 261/2004 och EU-domstolen har passagerare rätt till kompensation av lufttrafikföretaget om en flygning ställs in eller försenas kraftigt.⁵ Lufttrafikföretaget är dock inte skyldigt att betala sådan kompensation om det kan bevisa att flygningen har ställts in eller försenats på grund av extraordinära omständigheter som inte skulle ha kunnat undvikas även om alla rimliga åtgärder hade vidtagits.⁶ Enligt EU-domstolen är extraordinära händelser sådana som till sin art eller sitt ursprung faller utanför det berörda lufttrafikföretagets normala verksamhet och som ligger utanför dess faktiska kontroll.⁷

Parterna i ärendet har utgått från att Entebbe är den slutliga destinationen för den aktuella flygningen. Nämnden lägger därför det till grund för sin bedömning.

Enligt flygbolaget var den i ärendet aktuella flygtransporten på delsträckan Istanbul – Entebbe en av många flygningar som ställdes in på grund av snöoväder i Istanbul. Nämnden ifrågasätter inte uppgiften. Även om snöoväder kan utgöra extraordinära omständigheter har flygbolaget inte närmare redogjort för hur snöovädet påverkade flygningen eller bevisat att det inte hade gått att undvika att ställa in flygningen med rimliga åtgärder.

Mot denna bakgrund kan flygbolaget inte, genom den i ärendet ingivna bevisningen, anses ha bevisat att det inte är skyldigt att betala kompensation. Passagerarna har därför rätt till ekonomisk kompensation för den inställda flygningen. Avståndet mellan Arlanda och Entebbe är sådant att kompensationen ska uppgå till 600 euro per passagerare, dvs. totalt 1 800 euro.

Ersättning för extrakostnader

Flygbolaget har medgett kravet i denna del och ska därför även rekommenderas att i den delen betala 174 euro.

---

⁵ Se EU-domstolens dom den 19 november 2009 i de förenade målen C-402/07 och C-432/07.

⁶ Artikel 5.3.

⁷ EU-domstolens dom den 22 december 2008 i mål C-549/07.